

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 479/2021-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Matúšom Mackom, advokátom, Karpatská 10, Svidník, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 495/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 495/2015 **b o l i p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Prešov **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 13 C 495/2015 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Okresný súd Prešov **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **460,90 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručitou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 30. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 495/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). V napadnutom konaní navrhuje okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prietahov a domáha sa priznania primeraného finančného zadostučinenia v sume 4 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 479/2021-17 zo 7. decembra 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. V konaní vo veci samej má sťažovateľka procesné postavenie žalobkyne proti žalovanej obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“); predmetom napadnutého konania je žaloba, ktorou si sťažovateľka uplatnila voči žalovanej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 227,50 eur s príslušenstvom, a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok (spotrebiteľský spor, pozn.). Napadnuté konanie začalo po podaní žaloby sťažovateľky na okresnom súde 16. decembra 2015.

3. K priebehu napadnutého konania sťažovateľka uviedla, že okresný súd jej 21. novembra 2017 doručil vyjadrenie žalovanej a zároveň sťažovateľku vyzval, aby v lehote 15 dní podala repliku k tomuto vyjadreniu. Dodala, že s poukazom na rýchllosť a hospodárnosť konania nepovažovala za potrebné predložiť repliku, pretože dôležité právne a skutkové okolnosti prípadu zahrnula už do podanej žaloby a tieto mala v úmysle prezentovať, prípadne doplniť na pojednávaní vo veci samej. Ďalej uviedla, že okresný súd ju potom výzvou doručenou jej 22. januára 2018 vyzval na doplnenie skutkových tvrdení o tom, kedy a aké sumy, ktorých vydania sa domáha, sťažovateľka žalovanej zaplatila. K tejto výzve zaslala svoje vyjadrenie 13. decembra 2019. Z dôvodu nečinnosti okresného súdu podala 13. augusta 2021 sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní predsedovi okresného súdu, ktorý na ňu odpovedal podaním sp. zn. Spr 2276/2021 sťažovateľke doručeným 30. septembra 2021 (ďalej len „odpoveď predsedu okresného súdu“).

4. Z obsahu odpovede predsedu okresného súdu, ktorá tvorí prílohu podanej ústavnej sťažnosti, vyplýva, že vo veci konajúci zákonný sudca k sťažnosti uviedol, že okresný súd 16. novembra 2017 vyzval sťažovateľku na doplnenie skutkových tvrdení, na túto výzvu však sťažovateľka reagovala až po urgenciách zo strany okresného súdu podaním okresnému súdu doručeným 16. decembra 2019. Vzhľadom na vysoký počet pridelených vecí, práceneschopnosť a následne i mimoriadne opatrenia a obmedzenia súvisiace s pandémiou COVID-19 zákonný sudca uprednostnil vybavovanie urgentnejších a prípadne jednoduchších vecí s tým, že ďalšie veci vybavoval následne podľa ich poradia a časových možností. Ďalej bolo uvedené, že 7. septembra 2021 bol na úradnej tabuli okresného súdu uverejnený oznam o verejnom vyhlásení rozsudku, a to na 17. september 2021, a v čase podania odpovede prebiehala príprava jeho písomného vyhotovenia.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka namieta, že do dňa podania ústavnej sťažnosti jej nebolo doručené meritórne rozhodnutie vo veci (napriek tomu, že rozsudok v jej veci bol verejne vyhlásený

17. septembra 2021, pozn.) a nebol ani uskutočnený žiaden procesný úkon. V rámci predloženej argumentácie tiež namieta opakované obdobia nečinnosti okresného súdu počas trvania napadnutého konania, a to v období od doručenia žaloby (16. decembra 2015, pozn.) do doručenia vyjadrenia žalovanej sťažovateľke (21. novembra 2017, pozn.), ako aj v období od podania vyjadrenia sťažovateľky (okresnému súdu doručeného 16. decembra 2019, pozn.) do verejného vyhlásenia rozhodnutia (17. septembra 2021, pozn.). Dodala, že podstatou a zmyslom ňou podanej žaloby bolo ochrániť jej majetkové práva, ako aj určiť neprijateľnosť zmluvných podmienok v oblasti spotrebiteľského práva. Tiež argumentovala, že svoju žalobu, čo sa týka obsahu, koncipovala spôsobom a formou, aby mal okresný súd k dispozícii všetky relevantné skutočnosti a podklady potrebné na rozhodnutie. Sťažovateľka namietala, že napriek tomu, že vo veci nebolo potrebné vykonať pojednávanie, okresný súd vyhlásil rozhodnutie (a začal ho pripravovať, pozn.) až po 5 rokoch a 9 mesiacoch od podania žaloby.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľky a prehľad procesných úkonov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

6. Okresný súd sa vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr O 1427/2021 doručenom ústavnému súdu 3. januára 2022 v plnom rozsahu odvolal na priložené vyjadrenie zákonného sudcu, ktorý v podstatnom uviedol, že podanú ústavnú sťažnosť považuje ako celok v jej podstate za nedôvodnú. Poukázal na to, že sťažovateľka podľa súdneho registra ako žalobkyňa len na okresnom súde uplatňovala, resp. stále uplatňuje svoje nároky v 18 samostatných súdnych konaniach (najmä o vydanie bezdôvodného obohatenia a opakované určenie neprijateľnosti rôznych zmluvných podmienok, a to najmenej v 3 rôznych súdnych konaniach aj proti tej istej žalovanej, z čoho vyplýva aj nehospodárnosť a s tým súvisiaca otázka účelnosti takéhoto jej postupu pozn.). Poukázal tiež na to, že priebeh napadnutého konania bol ovplyvnený okrem neprimeraného počtu mu pridelených iných vecí (ako zákonnému sudcovi, pozn.) aj obmedzeniami v súvislosti s pandemiou COVID-19 a jeho zdravotnými problémami. No tiež uviedol, že podiel na tom mala aj samotná sťažovateľka, ktorá napriek zastúpeniu kvalifikovaným právny zástupcom bola vo veci nečinná (nereagovala na výzvu okresného súdu, aby sa vyjadrila k vyjadreniu žalovanej, pozn.), a až dosiaľ sa o vec nezaujímal. Tiež nesúhlasí s tvrdením sťažovateľky, že riešená problematika (ktorá je predmetom napadnutého konania, pozn.) nie je právne a skutkovo zložitá. V tejto súvislosti poukázal na to, že rozhodovacia prax týkajúca sa premlčania nárokov spotrebiteľov je nejednotná, stále sa mení a dosiaľ nie je súdmi v Slovenskej republike ustálená. Dodal, že zo strany sťažovateľky tiež nešlo o podanie jednoznačnej a precíznej žaloby. K poukazu sťažovateľky, že vo veci bolo rozhodnuté bez pojednávania, uviedol, že tento postup bol zvolený len dodatočne v záujme hospodárnosti, vzhľadom na aktuálnu spoločenskú situáciu a zistenia o sporovými stranami akceptovanej praxi niektorých senátov okresného súdu rozhodujúcich v obdobných veciach bez nariadenia pojednávania. Doplnil, že v danej veci tiež od nariadenia pojednávania nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky o nedoručení rozhodnutia vo veci poukázal na to, že v súčasnosti už bolo rozhodnutie vo veci sporovým stranám expedované. Doplnil, že vzhľadom na to sa javí podanie ústavnej sťažnosti ako samoúčelné na účel dosiahnutia zisku, a nie s cieľom dosiahnutia nápravy v napadnutom konaní. Na záver uviedol,

že aj pokiaľ ide o požiadavku sťažovateľky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, má za to, že ide zo strany sťažovateľky (pokiaľ ide o jeho odôvodnenie, pozn.) len o všeobecné a vágne tvrdenia, ktoré ničím konkrétnym vo vzťahu k svojej osobe neobjektívuje. Tiež poukázal na zjavný nepomer medzi požadovaným primeraným finančným zadosťučinením a žalobou uplatneným nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia.

III.2. Replika sťažovateľky:

7. Sťažovateľke bola výzvou ústavného súdu z 3. januára 2022 daná možnosť vyjadriť sa k stanovisku okresného súdu sp. zn. 1 Spr O 1427/2021 doručenému ústavnému súdu 3. januára 2022. Predmetná výzva ústavného súdu bola riadne doručená 10. januára 2022. Sťažovateľka v lehote 10 dní stanovenej ústavným súdom požadované stanovisko nezaslala, čím nevyužila právo vyjadriť sa.

III.3. Prehľad procesných úkonov:

8. Ústavný súd z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu zistil, že po začatí napadnutého konania (po doručení žaloby sťažovateľky okresnému súdu 16. decembra 2015, pozn.) okresný súd uznesením č. k. 13 C 495/2015-37 z 19. januára 2016 vyzval sporové strany na vyjadrenie, či súhlasia s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania, a žalovanej uložil vyjadriť sa k podanej žalobe (vyjadrenie žalovanej bolo okresnému súdu doručené 11. februára 2016, pozn.). Dňa 16. novembra 2017 okresný súd uznesením č. k. 13 C 495/2015-52 vyzval sťažovateľku na podanie repliky k vyjadreniu žalovanej, aby uviedla ďalšie skutočnosti a označila dôkazy na preukázanie jej tvrdení [kedy a aké sumy, ktorých vydania sa domáha, žalovanej zaplatila, pozn. (ďalej len „výzva okresného súdu zo 16. novembra 2017“)]. Žalovaná 15. decembra 2017 okresnému súdu doručila doplnenie svojho predchádzajúceho vyjadrenia (doručeného 11. februára 2016, pozn.). Okresný súd 17. januára 2018 (pokyn sudcu daný 20. decembra 2017, pozn.) urgoval sťažovateľku na podanie vyjadrenia k výzve okresného súdu zo 16. novembra 2017 (právnemu zástupcovi doručená 22. januára 2018, pozn.). Sťažovateľka na urgenciu reagovala podaním okresnému súdu doručeným 16. decembra 2019. Dňa 3. septembra 2021 zákonný sudca určil termín verejného vyhlásenia rozsudku vo veci na 17. september 2021. Okresný súd 17. septembra 2021 bez nariadenia pojednávania verejne vyhlásil rozsudok č. k. 13 C 495/2015-78 (ďalej len „rozsudok okresného súdu zo 17. septembra 2021“), ktorý bol sporovým stranám expedovaný 28. decembra 2021. Zo súdneho spisu tiež vyplýva, že sťažovateľka sa opakovane (žiadosťami okresnému súdu doručenými 10. augusta 2017, 13. novembra 2017 a 19. apríla 2021, pozn.) domáhala podania informácie o stave napadnutého konania. Zároveň na základe v súdnom spise priloženého výpisu spisov okresného súdu súvisiacich so sťažovateľkou vyplýva, že sťažovateľka v minulosti bola ako navrhovateľka na okresnom súde účastníčkou 13 súdnych konaní (archívne spisy, pozn.) a je ako navrhovateľka/žalobkyňa účastníčkou 5 súdnych konaní (živé spisy, pozn.), a to vrátane napadnutého konania.

9. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov konania a spisu okresného súdu predloženého ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 295/2019).

12. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť, či v napadnutom konaní došlo k vzniku prietáhov, či ich vznik bol spôsobený primárne postupom okresného súdu alebo na ich vznik mal vplyv aj postup samotnej sťažovateľky, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala samotná povaha prejednávanej veci.

13. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o žalobách v oblasti tzv. spotrebiteľského práva tvorí pomerne rozšírenú a bežne prejednávanú agendu všeobecných súdov (v danom prípade ide o rozhodovanie o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, pozn.). Zo spisového materiálu navyše vyplýva, že vo veci bolo rozhodnuté vyhlásením rozsudku bez nariadenia pojednávania. Ústavný súd však na druhej strane reflektuje aj tú skutočnosť (uvedenú vo vyjadrení zákonného sudcu, pozn.), že nejednotná judikatúra všeobecných súdov v danej právnej oblasti zaiste do istej miery komplikuje aj rozhodovanie vo veci. Avšak vzhľadom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania a hlavne postup samotného okresného súdu (skutočnosti uvedené v bodoch 15 a 16 tohto nálezu, pozn.) uvedené kritérium aj po zohľadnení už uvedenej skutočnosti nejednotnej judikatúry v okolnostiach veci samo osebe nie je spôsobilé ospravedlniť vznik prietáhov v napadnutom konaní.

14. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľky, ústavný súd konštatuje, že sa nestotožňuje s argumentáciou sťažovateľky, že ona svojím postupom neprispela k vzniku prietáhov, resp. k predĺženiu napadnutého konania. Je síce pravdou, že využitie procesných

prostriedkov je vecou sporovej strany a súd je v tomto limitovaný len tým, že musí vyčkať na uplynutie lehoty na vykonanie úkonu (v prípade sťažovateľky na podanie jej vyjadrenia, pozn.), avšak na tomto mieste je nutné zdôrazniť, že okresný súd výzvou zo 16. novembra 2017 sťažovateľke tiež uložil, aby uviedla ďalšie skutočnosti a označila dôkazy na preukázanie jej tvrdení, ktoré neboli súčasťou podanej žaloby. Teda nie je možné sa celkom stotožniť s tvrdením sťažovateľky o podaní z jej strany precíznej žaloby tak, aby mal okresný súd k dispozícii všetky relevantné skutočnosti a podklady na rozhodnutie. Na tomto mieste ústavný súd dáva do pozornosti, že napriek skutočnosti, že právny zástupca sťažovateľky si urgenciu prevzal 22. januára 2018, odpoveď na ňu bola okresnému súdu doručená až 16. decembra 2019 (teda s odstupom 1 roka a 11 mesiacov, pozn.). Uvedené teda nesvedčí o dostatočnej snahe sťažovateľky čo možno najefektívnejšie postupovať v napadnutom konaní.

15. K tretiemu kritériu, a to postupu okresného súdu, je potrebné uviesť, že po preštudovaní okresným súdom predloženého spisového materiálu ústavný súd v napadnutom konaní jednoznačne identifikoval aj jeho nečinnosť. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že okresný súd v období od 11. februára 2016 (keď bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovanej k žalobe, pozn.) bol vo veci až do 16. novembra 2017 (keď sťažovateľke zasielal výzvu, pozn.) bez akéhokoľvek dôvodu úplne nečinný (celkovo 1 rok a 9 mesiacov, pozn.). V poradí ďalším obdobím nečinnosti okresného súdu v rámci napadnutého konania bol časový úsek od 16. decembra 2019 (keď sťažovateľka po takmer dvoch rokoch reagovala na výzvu okresného súdu, pozn.) až do 3. septembra 2021, keď okresný súd nariadil termín verejného vyhlásenia rozsudku (opätovne celkovo obdobie 1 roka a 9 mesiacov, pozn.).

16. Na základe uvedeného, vychádzajúc aj z obsahu súdneho spisu okresného súdu, ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že v napadnutom konaní došlo zo strany okresného súdu k zbytočným priet'ahom. Po zhodnotení všetkých okolností veci musí ústavný súd skonštatovať, že priet'ahy v napadnutom konaní idú v už uvedených obdobiach na vrub postupu okresného súdu v dôsledku jeho nečinnosti (celkovo počas obdobia 3 a pol roka, pozn.). Na tomto mieste ústavný súd zdôrazňuje, že napadnuté konanie od podania žaloby sťažovateľky (16. decembra 2015, pozn.) až do vydania/vyhlásenia meritórneho (aj keď neprávoplatného, pozn.) rozhodnutia vo veci – rozsudku okresného súdu zo 17. septembra 2021 trvalo celkovo takmer 6 rokov. Aj s poukazom na to je už uvedené obdobie nečinnosti v rámci napadnutého konania z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné. Zároveň tiež s poukazom na uvádzané personálne aspekty v spojení s množstvom agendy, ktorú musí okresný súd a zákonný sudca riešiť, ústavný súd v zmysle už svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľky. Na tomto mieste pripomína, že uvedené je aj otázkou organizácie práce, a to nielen samotného zákonného sudcu, ale aj vedenia súdu. Ústavný súd zdôrazňuje, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších zamestnancov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (I. ÚS 3/2020).

Na záver tejto časti považuje za vhodné doplniť, že ako vyplýva z už uvedeného (bod 14 tohto nálezu, pozn.), po preskúmaní spisového materiálu vzhľadom na neadekvátny postup aj v prípade samotnej sťažovateľky, uvedené však nie je ospravedlnením už uvedenej nečinnosti okresného súdu.

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadosťučinenie

18. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení namietaných práv prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, a keďže napadnuté konanie nie je ku dňu vydania tohto nálezu právoplatne ukončené (bolo vydané neprávoplatné rozhodnutie vo veci samej – rozsudok okresného súdu zo 17. septembra 2021, nebolo však zároveň rozhodnuté aj o náhrade trov konania, takže nie je právoplatne skončené ako celok, pozn.), okresnému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty (bod 2 výroku nálezu).

19. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľka požadovala priznanie zadosťučinenia vo výške 4 000 eur. Uvedené odôvodňovala primárne celkovou dĺžkou napadnutého konania bez vydania meritórneho rozhodnutia, čím sa podľa jej názoru aj mína účinkom spoločenský a individuálny význam ňou podanej žaloby. Tiež poukazovala na to, že v konaní „ako obyčajný občan“ pociťuje výrazné stresové vypätie a že v ňom vystupuje ako ekonomicky slabší protivník.

20. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Ústavný súd však finančné zadosťučinenie sťažovateľke v okolnostiach danej veci nepriznal. Vychádzal pritom z toho, že sťažovateľka sa sama do značnej miery svojím postupom (ako je uvedený v bode 14 tohto nálezu, pozn.) zapríčinila o predĺženie napadnutého konania, a tiež, že aj ústavnú sťažnosť na ústavnom súde podala až v čase, keď už jednoznačne vedela o tom (ako to vyplýva aj zo samotnej ústavnej sťažnosti, pozn.), že už bolo vyhlásené rozhodnutie v merite veci – rozsudok okresného súdu zo 17. septembra 2021. Zároveň aj v súdnom

spise priložený výpis aktuálnych a tiež aj ukončených súdnych konaní pred okresným súdom, v ktorých sťažovateľka vystupuje, resp. vystupovala ako žalobkyňa (celkovo 18 súdnych konaní, pozn.), do značnej miery spochybňuje tvrdenie sťažovateľky o jej „výraznom stresovom vypätí“ zo súdneho konania. Vzhľadom na všetko uvedené tak v danom prípade stačí konštatovanie porušenia jej práv. Podľa posúdenia ústavného súdu tak v tomto prípade okrem samotného vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľky postačuje na nápravu stavu príkaz konať v napadnutom konaní daný ústavným súdom okresnému súdu (bod 4 výroku nálezu).

VI. Trovy konania

21. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 460,90 eur (bod 3 výroku nálezu).

22. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Celkovo tak sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov v sume 384,08 eur. Priznanú odmenu ústavný súd zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), t. j. o sumu 76,82 eur, pretože právny zástupca sťažovateľky je platiteľom DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky).

23. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 26. januára 2022

Miloš Maďar
predseda senátu